

23. juli 2013

EM 2013/88

Vi fremsætter herved følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til EM14 at fremsætte ændringsforslag til Råstofloven, således at uran og thorium defineres som nukleart materiale, også når det forekommer uforarbejdet som malm (ore), således at der i loven bliver foretaget en klar sondring i mellem radioaktive mineraler og andre mineraler, herunder også i forhold til de miljøkrav der stilles til tailings og afvikling af miner.

(Inuit Ataqatigiits gruppe i Inatsisartut)

Begrundelse

Inuit Ataqatigiit er imod beslutningen om at ophæve nultolerancen, uden forudgående debat og høring i samfundet. Men nu hvor koalitionen agter at fremsætte et forslag om en ophævelse heraf, ønsker Inuit Ataqatigiit at påvirke denne beslutning i en retning der sikrer størst mulig sikkerhed for mennesker og miljø.

Naalakkersuisut har tidligere oplyst at de betragter brydning af malm med radioaktive mineraler som al anden form for minedrift og at det miljømæssigt skal behandles som alle andre mineprojekter (§ 37 besvarelse nr. 2013-26).

Inuit Ataqatigiit mener derimod at radioaktive mineraler udgør en særlig risiko ved efterforskning, brydning, oparbejdning, eksport og opbevaring af tailings. Derfor mener Inuit Ataqatigiit at der er brug for særlige regler til at regulere området. Disse kan sagtens supplere de allerede gældende regler, men det er ikke Inuit Ataqatigiits opfattelse at radioaktive mineraler er sammenlignelige med fx brydning og eksport af jernmalm.

Det er Inuit Ataqatigiits ønske at Grønland tager udgangspunkt i den definition af radioaktivt materiale, som anvendes i Det Europæiske Atomenergifælleskab (Euroatom). I Euratom konventionen betragtes radioaktive mineraler som "nukleart materiale", uanset hvilken form de optræder i¹. Dette er i modsætning til Det Internationale Atomenergiagenturs (IAEA) definition af "nukleart materiale", hvor malm ikke betragtes som nukleart.

Ifølge Euratoms konvention skal radioaktivt materiale ikke underlægges Euratoms kontrol hvis det har en lødighed under 0,1 % for uran og 3 % for thorium, men så snart der er tale om forarbejdet malm – det såkaldte "yellow cake",² så bliver det underlagt kontrol, uanset hvor lav lødigheden er. Det synes at være en forsimpning når Naalakkersuisut oplyser til befolkningen, at Europa har en grænse for urans lødighed på 0,1 %. Denne grænse på 0,1 % handler ikke om

¹ Malm, fissile materialer og "source material" betragtes alle som nukleart materiale i Euratoms konvention.

² <http://www.diis.dk/sw128483.asp>

hvilken type uranmalm man må bryde, men om hvilken type kontrol der gælder for uranproduktet.

En anden væsentlig fejlslutning er, at reglerne beskrevet i Euratoms konvention og af Det Internationale Atomenergiagentur også gælder for miljøspørgsmål. Dette er ikke korrekt. Regler omkring udledning og affaldsdepoter er ikke reguleret af hverken Euratom eller IAEA. Det er alene et område som det enkelte land må forholde sig til. Der er derfor brug for at Råstofloven formulerer meget klare og skærpede krav for håndtering af miljøforhold ved miner der bryder radioaktive mineraler, uanset hvor lav lødigheden er ved den brudte malm.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Det vurderes at udgifterne til at udarbejde ændringer til lovgivningen vil være ganske begrænsede. Naalakkersuisut formodes allerede at være i gang med såvel den kommende råstofstrategi der skal gælde fra 2014 og med de mange afledte konsekvenser ved at ophæve multolerancen, hvorfor det vurderes at beslutningsforslaget naturligt vil kunne indgå i dette arbejde.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

At stille skærpede krav omkring miljøforhold og at omfatte alle radioaktive mineraler som nukleart materiale, uanset deres form, kan betyde øgede omkostninger for såvel berørte selskaber som myndigheder i form af øgede myndighedskrav og øget kontrolbehov.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne.

Ingen.